

DEJAS PRIEKŠS

M. Lasmanes horeogrāfija un apraksts. J. Ozoliņa mūzika.

Deja radīta 1955. gadā

Deja jāizpilda jautri, dzīvi, rotaļīgi.

Bez aprakstā norādītajiem galopa, palēciena un piesitiena soļiem pārējie ir polkas soļi.

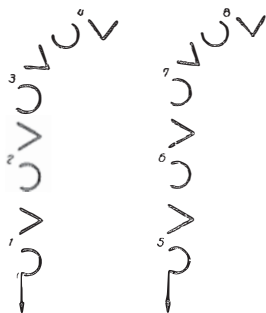
Dejai divi varianti:

pirmais — astoņiem vai sešiem pāriem;

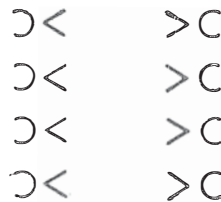
otrais — četriem puišiem un astoņām meitām.

Uznākšana

Četrās ievada taktīs izskan aicinājums uz deju. Pēdējā taktī dejotāji virknē ar seju pret skatītājiem no labās puses dibenplāna kulisēm skrien sīkiem tecīņu soļiem gar dibenplānu. Vidū virkne pārtrūkst uz pusēm. Katras virknes pirmā meita ved savu virkni (četrus pārus) uz priekšplānu (1. zīm.), visi atlaiž vaļā rokas un nostājas, kā parādīts 2. zīmējumā.

1. zīm.

2. zīm.

PIRMAIS VARIANTS

(astotiem pāriem)

Pirmais gājiens

Mūzikas 1. daļa (1.—16. t.)

1. t. Puiši aicina meitas uz deju:
«Viens» — puiši izstiep rokās virs galvas ar delnām uz priekšu.
«Divi» — pagriež rokās ar delnām uz augšu, nolaiž līdz viduklim un, mazliet ieliecot elkoņos, sniedz meitām, aicinot uz deju. Meitas stāv nolaistām rokām.
2. t. «Viens» — meitas, tāpat kā 1. t. puiši, paceļ rokās virs galvas.
«Divi» — ieliek rokās puišu plaukstās.
3. t. «Viens» — pāri slēgtajā satvērienā šūpo rokās dejas ceļa virzienā.
«Divi» — šūpo rokās dejas ceļam pretējā virzienā.
4. t. «Viens» — vēlreiz šūpo rokās dejas ceļa virzienā.
«Divi» — puiši un meitas pagriežas pa labi, kreisie pleci kopā; labās rokās saliektas elkoņos, kreisās taisnas. Rokas krūšu augstumā.
5. t. Puiši un meitas divreiz piesit labo kāju, saskatoties pār kreiso plecu.
6. t. Dejojāji ar palēciena un piesitiena soli, sagriežot labos plecus kopā, pagriežas pa kreisi. Pagriezienu laikā labās rokās iztaisnotas, bet kreisās nenolaizot saliektas elkoņos.
7. t. Puiši un meitas divreiz piesit kreiso kāju, saskatoties pār labo plecu.
8. t. Sākot palēciena un piesitiena soli ar kreiso kāju, pagriežas viens otram pretī.
9. un 10. t. Puiši atmuguriski velk meitas divus soļus sev līdzī uz skatuves vidu. Meitas it kā pretojoties mazliet atliecas un seko ar diviem soļiem.
11. t. Puiši atlaiž vaļā rokās un ar vienu soli pagriežas pret otras rindas puišiem (jāgriežas pret skatītājiem).
12. t. Puiši sakrusto rokās uz krūtīm un trīsreiz piesit kājas. Meitas apgriežas ar diviem soļiem apkārt uz vietas pa labi, paliekot puišiem aiz muguras ar seju pret skatuves vidu; rokās sānos.
- 13.—16. t. Pretim stāvošie puiši apgriežas ar diviem polkas soļiem labajos elkoņos (kreisās rokās paceltas sānis galvas augstumā) un aizdejo ar diviem polkas soļiem uz skatuves malu pie savām meitām.

Meitas šajā laikā ar diviem soļiem atmuguriski aizdejo līdz savām vietām un ar diviem soļiem apgriežas pa labi apkārt; rokas sānos. Priekšplāna pāri nostājas galopa satvērienā ar muguru, bet dibenplāna pāri — ar seju pret skatītājiem (3. zīm.).

Otrais gājiens

Mūzikas 2. daļa (17.—24. t.)

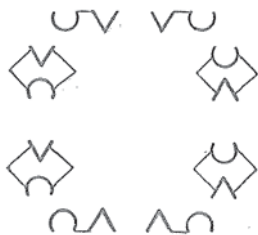
Pāriem priekšplānā, dibenplānā un skatuves malās turpmāk katram sava darbība.

Pāri skatuves priekšplānā

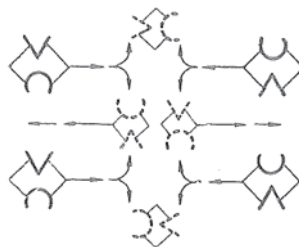
- 17.—20. t. Pāri paceļ sadotās iekšējās rokas (brīvās rokas sānos) un ar četriem polkas soļiem dejo uz dibenplānu. Dibenplānā stāvošie pāri sadotās rokas nolaiž un, mazliet saliekušies, dejo četrus soļus zem pirmo pāru paceltajām rokām uz priekšplānu.
- 21.—24. t. Apmainījušies vietām, dejojāji atlaiž vaļā rokas, pagriežas viens pret otru un sadod otras rokas. Atkārto 17.—20. t. darbību. Rokas paceļ tie pāri, kas tagad atrodas priekšplānā, un pirmie pāri izlien tām cauri. Tā visi četri atgriežas savās vietās un krustotām rokām pagriežas ar seju dejas ceļa virzienā. Dejojāji, kas veido vārtņus, pacēlušī sadotās rokas, stāv tālāk viens no otra, bet dejojāji, kas lien cauri, tuvāk.

Pāri skatuves malās

17. un 18. t. Pretim stāvošie pāri virzās ar četriem galopa soļiem uz skatuves centru un atlaiž vaļā rokas; puisis pagriežas pa kreisi pret blakus stāvošo meitu, meita — pa labi pret blakus stāvošo puisi.
19. un 20. t. Galopa satvērienā visi četri pāri dejo trīs galopa soļus, kā parādīts 4. zīmējumā, beigās piesitot kājas (puisis — labo, meita — kreiso).

3. zīm.

4. zīm.

21. un 22. t. Visi četri pāri atkal dejo uz skatuves vidu.
23. un 24. t. Atlaiž vaļā rokas, puīši pagriežas pa kreisi, meitas — pa labi, pāra puisis un meita galopa satvērienā aizdejo ar četriem galopa soļiem līdz savai vietai un krustiskā roku satvērienā pagriežas dejas ceļa virzienā.

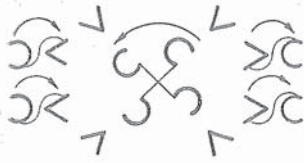
Visi pāri

17. un 18. t. Visi dejo divus soļus dejas ceļa virzienā.
19. un 20. t. Puīši ar diviem soļiem griež meitas pa kreisi sev apkārt.
21. un 22. t. Pāri dejo vēl divus soļus dejas ceļa virzienā un nonāk skatuves otrā malā (pa diagonāli pretējā vietā), četri pāri katrā malā, tikai tagad pirmie pāri ir dibenplānā un pēdējie priekšplānā.
23. un 24. t. Puīši griež meitas sev apkārt, bet stūra pāru meitas atraisās no puīšu rokām un, apgriezoties apkārt pa kreisi, iedejo centrā (arī puīši apgriežas apkārt pa kreisi) un apstājas ar seju pret centru. Vidējie pāri apgriežas apkārt, un pāra puisis un meita nostājas viens otram pretī (5. zīm.).

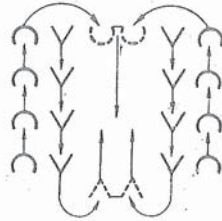
Trešais gājiens

Mūzikas 1. daļa (1.—16. t.)

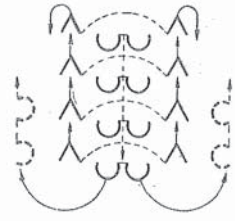
- 1.—4. t. Četri vidējie pāri ar četriem soļiem griežas labajos elkoņos (5. zīm.).
1. t. stūra pāru puīši divreiz sasit plaukstas. 2. t., sakrustojuši rokas uz krūtīm, sākot ar labo kāju, izpilda palēcienu soli. 3. t., sakrustojuši rokas uz krūtīm, izpilda palēcienu un piesitiena soli, sākot ar kreiso kāju.
- Stūra pāru meitas centrā 1.—4. t. sadod kreisās rokas plecu augstumā un ar četriem soļiem griež sudmaliņas dejas ceļa virzienā; labās rokas paceltas sānis plecu augstumā, veidojot sudmalu spārnus.
- 5.—8. t. Stūra pāru meitas dejo pie saviem puīšiem, un visi astoņi pāri griežas ar četriem soļiem labajos elkoņos.
- 9.—16. t. Visi puīši iedejo centrā, sadod kreisās rokas un griež sudmaliņas astoņus soļus. Labās rokas veido sudmalu spārnus. Sudmaliņas griežas dziļāk skatuves dibenplānā.

5. zīm.

6. zīm.

7. zīm.

Četras meitas skatuves malās izveido dārziņus un dejo astoņus soļus dejas ceļa virzienā. 16. t. visi nonākuši savās vietās: puīši iekšējās kolonās, katrā kolonā pa četri, ar seju pret skatītājiem, meitas — ārējās kolonās ar muguru pret skatītājiem (6. zīm.).

Ceturtais gājiens

Mūzikas 3. daļa (25.—32. t. × 2)

25.—32. t. Abu kolonu pirmie puīši virzās divus soļus viens otram pretī, ar muguru pret skatītājiem sadod iekšējās rokas, paceļ tās virs galvas, izveidojot vārtiņus; malējās rokas nolaistas slīpi uz leju. Ievērojot vienādas atstarpes, puīši dejo uz skatuves dibenplānu (6. zīm.). Abu kolonu pēdējās — ceturtais meitas, kas atrodas dibenplānā, tuvojas viena otrai, pagriežas ar seju pret skatītājiem, sadod iekšējās rokas (ārējās nolaistas gar sāniem) un, arī ievērojot vienādas atstarpes, dejo ar astoņiem soļiem caur puīšu vārtiņiem uz priekšplānu. Tā puīši un meitas dejo pretējos virzienos (7. zīm.).

25.—28. t. Puīšu pāri, nonākuši skatuves dibenplānā, atlaiž vaļā rokas, ieliek tās sānos, pagriežas ar seju pret skatuves malu un, ievērojot vienādas atstarpes, dejo sešus galopa soļus uz priekšplānu, kur trīsreiz piesit kājas (labajā skatuves malā — labo, kreiso, labo; kreisajā — kreiso, labo, kreiso).

Meitu pāri, pakāpeniski nonākot priekšplānā, atlaiž vaļā rokas, pagriežas ar seju pret centru un, veidojot šauru pusloku un ievērojot vienādas atstarpes, dejo ar sešiem galopa soļiem uz skatuves dibenplānu, kur trīsreiz piesit kājas. Puīšu un meitu rindas ar seju viena pret otru dejo pretējos virzienos: puīši uz skatuves priekšplānu, meitas — uz skatuves dibenplānu.

29. un 30. t. Rindas dejo četrus galopa soļus pretējos virzienos: puīši uz skatuves dibenplānu, meitas — uz priekšplānu līdz savām iepriekšējām vietām tā, lai pāra puisis un meita nonāktu viens otram pretim.
31. un 32. t. Pāri apgriežas apkārt labajos elkoņos. Meita paliek savam puisim pie labās rokas. Pēc tam četri pāri katrā malā ar seju pret skatuves vidu sadodas rokas, izveidojot virkni (8. zīm.).

Piektais gājiens

Mūzikas 1. daļa (1.—16. t.)

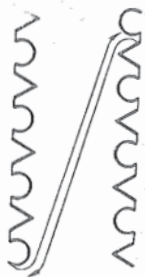
- 1.—4. t. Ceturtā meita dibenplānā skatuves labajā pusē un pirmā meita priekšplānā kreisajā pusē ved virknes četrus soļus pa diagonāli pāri skatuvei, ejot garām ar mugurām kopā (8. zīm.).
- 5.—8. t. Virknes dejo četrus soļus gar skatuves malu ar seju pret kulisēm.
- 9.—12. t. Virknes dejo atkal pa diagonāli četrus soļus ar seju viena pret otru (9. zīm.). Pēdējā taktī virkņu gali sanāk kopā, meitas sadod rokas un izveido dārziņu.
- 13.—16. t. Dārziņš griežas četrus soļus dejas ceļa virzienā. 16. t. apstājas tā, lai četri pirmie pāri un četri otrie pāri paliktu, kā parādīts 10. zīmējumā.

Sestais gājiens

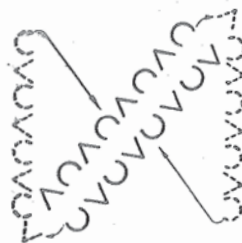
Mūzikas 2. daļa (17.—24. t.)

Pirmie pāri

17. un 18. t. Pāru puīši un meitas pagriežas ar seju viens pret otru, sadodas rokas un paceļ tās sānis. Dejo trīs galopa soļus uz centru, kur puīši piesit labo, meitas kreiso kāju. Tā izveidojas četrstūra zvaigznīte.
19. un 20. t. Tāpat dejo atpakaļ, tikai soli sāk ar otru kāju, puīši piesit kreiso, meitas labo kāju (10. zīm.).
21. un 22. t. Vēlreiz dejo uz centru ar četriem galopa soļiem bez piesitiena.
23. un 24. t. Pāri atlaiž vaļā rokas, puīši pagriežas pa kreisi — pret blakus stāvošām meitām, meitas pa labi — pret blakus stāvošiem puīšiem un iepriekšējā roku satvērīenā dejo pie skatuves malā stāvošā pāra (tāpat kā otrajā gājienā).

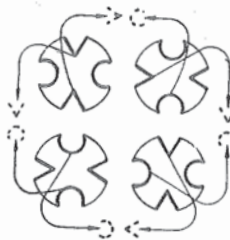
8. zīm.

9. zīm.

10. zīm.

11. zīm.

Otrie pāri

17. un 18. t. Labo roku satvērienā, sākot ar labo kāju, ar diviem soļiem apmainās vietām.
19. un 20. t. Atlaiž vaļā rokas, un katrs sasit divreiz plaukstu; ieliek rokas sānos un izpilda palēciena un piesitiena soli, sākot ar labo kāju.
- 21.—24. t. Kreiso roku satvērienā, sākot ar kreiso kāju, ar diviem soļiem aizdejo atpakaļ savā vietā, divreiz sasit plaukstu un izpilda palēciena un piesitiena soli.

Stūra pāri un klāt pienākušie pāri

- 17.—20. t. Stūra pāri un klāt pienākušie pāri sadod rokas un izveido dārziņu pa četri. Katrā skatuves stūrī ir viens dārziņš (11. zīm.). Dārziņi strauji griežas dejas ceļa virzienā ar četriem soļiem, kamēr stūra pāri nonāk ar seju pret centru, klāt pienākušie pāri — ar muguru pret centru.

21. un 22. t. Stūra pāri paceļ sadotās rokas, klāt pienākušie pāri veikli ar diviem soļiem izlien tām cauri, izšķiras, un katrs aizdejo savā vietā: puīši pa kreisi, meitas pa labi (11. zīm.). Kad pāris izlīdis cauri, stūra pāri arī paši izgriežas zem paceltajām rokām (puīši pa kreisi, meitas pa labi).
23. un 24. t. Visi astoņi pāri griežas labajos elkoņos ar diviem soļiem un izveido dārziņu. Puīši stāv ar seju pret centru, meitas — ar muguru pret centru. Puīši un meitas sadod labās rokas.

Septītais gājiens

Mūzikas 3. daļa (25.—32. t. × 2)

25. un 26. t. Sākot ar labo kāju, dejojāji griežas dārziņā dejas ceļa virzienā ar diviem soļiem: sperot pirmo soli, pāra puisis un meita saskatās pār labo plecu, sperot otro soli — ar kaimiņu puisi vai meitu pār kreiso plecu.
27. un 28. t. Atlaiž vaļā kreisās rokas, katrs pāris labo elkoņu satvērienā ar diviem soļiem apgriežas apkārt un, atkal sadodot rokas, izveido dārziņu.
- 29.—32. t. Atkārtoti 25.—28. t. darbību, tikai šoreiz meita izgriežas ārpusē puisim un pāri nostājas krustiskajā roku satvērienā ar seju dejas ceļa virzienā.
- 25.—30. t. Pāris skatuves dibenplāna kreisajā stūrī dejo sešus soļus pa diagonāli uz priekšplāna labo stūri. Visi pāri strauji dodas dejas ceļa virzienā un, nonākuši cits pēc cita kreisajā stūrī, pa diagonāli seko pirmajam pārim. 30. t. visiem jābūt uz diagonāles (12. zīm.).

12. zīm.

31. un 32. t. Kreisās rokas nolaiž vidukļa augstumā, bet labās ceļ virs galvas. Ceļot rokas, meitas nostājas uz labās kājas — kreiso izliek priekšā uz papēža un atliecas atpakaļ pa labi, lai saskatītos ar puisiem. Puiši vispirms saskatās ar meitām, pēc tam atliecas atpakaļ pa kreisi un izliek priekšā uz papēža kreiso kāju.

KUSTĪBU APRAKSTS

Palēciena un piesitienu solis

Soli izpilda vienā taktī.

Pēc šā apraksta jāsāk dejojot ar labo kāju. Ķermeņa svars uz kreisās kājas.

«Viens-» — palecas ar kreiso kāju, to ieliecot ceļgalā. Tajā pašā laikā ceļgalā ieliektu labo kāju ar uzsvaru nolaiž uz zemes un nostājas uz tās. Palecoties kreiso kāju ceļgalā ieliec, bet labo nolaižot iztaisno.

«-i» — viegli nostājas uz kreisās kājas papēža.

«Di-» — nostājas uz labās kājas, kreiso, saliecot ceļgalā, paceļ uz augšu.

«-vi» — paliek iepriekšējā pozā. Pēc tam palecas ar labo kāju, bet pirmo soli sāk ar kreiso kāju.

OTRAIS VARIANTS

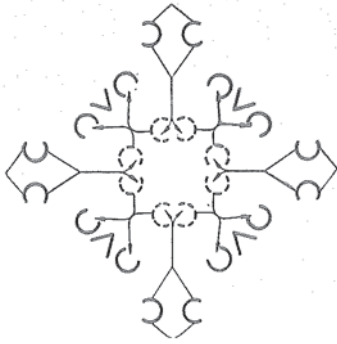
(četriem puisiem un astoņām meitām)

Pirmajā un otrajā gājienā vidējo pāru meitas dejo tāpat kā pirmajā variantā vidējie pāri.

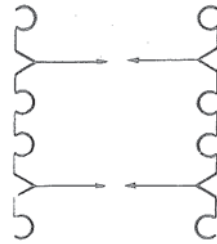
Trešā gājiena 9.—16. t., kad puisi iedejo centrā un griež sudmalīņas, četras meitas katrā stūrī griežas ar astoņiem polkas soļiem dārziņā pa labi. 16. t. puisi nonāk savās vietās, kā parādīts 6. zīmējumā.

Ceturtais gājiena pēdējās taktis, t. i., 31. un 32. t., pāri pēc apgriešanās labajos elkoņos nostājas tā, lai abu rindu galos būtu meita un starp puisiem divas meitas.

Piektā gājiena 16. t. puisi nostājas stūros ar seju pret centru. Starp puisiem stāv divas meitas.

13. zīm.

14. zīm.

Sestais gājiens

Mūzikas 2. daļa (17.—24. t. × 2)

17. un 18. t. Blakus stāvošās meitas pagriežas viena pret otru, sadod taisnas rokas, paceļ tās sānis plecu augstumā un dejo ar trim galopa soļiem uz centru. 18. t. beigās piesit ārējo kāju.
19. un 20. t. Dejo ar trim galopa soļiem, sākot ar ārējo kāju, atpakaļ uz savām vietām un piesit to kāju, kas centra pusē.
21. un 22. t. Vēlreiz dejo uz centru ar četriem galopa soļiem, bet neizdara piesitienu (13. zīm.).
23. un 24. t. Meitu pāri atlaiž vaļā rokas; meitas, kas stāv ar seju dejas ceļa virzienā, pagriežas pa kreisi, otras — pa labi (pretim blakus stāvošā pāra meitai) un iepriekšējā roku satvērienā virzās ar četriem galopa soļiem pie stūrī stāvošajiem puisiem.
- 17.—20. t. Puiši divreiz sasit plaukstas un, atkal sakrustojuši rokas, sākot ar labo kāju, izpilda palēciena un piesitienu soli un apgriežas apkārt pa kreisi ar četriem gājiena soļiem.
- 21.—24. t. Atkārto 17.—20. t. darbību, tikai apgriežas apkārt pa labi (pēdējās divās taktīs meitas piedejojušas klāt).
- 17.—24. t. Atkārtojot 17.—20. t. darbību, puisis ar seju pret centru aptver ap vidukli meitas, kas katrā pusē pienākušas viņam klāt (ar seju pret kulisēm) un griežas ar astoņiem polkas soļiem uz vietas, griešanos sākot uz skatītāju pusi. Meitām brīvās rokas paceltas sānis. Pēdējās divās taktīs trijnieki atlaiž vaļā rokas, pagriežas ar seju dejas ceļa virzienā, sadodas rokas un izveido sudmalīņas: meitas centrā sadod kreisās rokas, ārējās rokas paceļ sānis.

Septītais gājiens

Mūzikas 3. daļa (25.—32. t. × 2)

- 25.—30. t. Trijnieki ar sešiem polkas soļiem griež sudmalīņas, sākot ar labo kāju.
31. un 32. t. Nonākušas savās vietās, meitas centrā atlaiž vaļā rokas, un trijnieki atkāpjas uz malām. Abu trijnieku blakus stāvošās meitas sadod rokas, tā izveidojot divas rindas ar seju pret centru.
- 25.—28. t. Atkārtojot gājienu, abas rindas paceļ sadotās rokas vidukļa augstumā uz priekšu un dejo divus polkas soļus viena rinda otrai pretim (14. zīm.), atlaiž rokas vaļā un, dodot pretim nākošajam ceļu pa labi, t. i., mainoties gar kreisajiem pleciem, aizdejo uz pretējo pusi ar seju pret kulisēm.
- 29.—32. t. Puisis aptver savu meitu ap vidukli, meita uzliek rokas puisim uz pleciem, brīvās rokas paceļ sānis, un trijnieki griežas ar četriem polkas soļiem (skatuves kreisajā pusē — dejas ceļa virzienā, labajā pusē — dejas ceļam pretējā virzienā).
Beigās trijnieki paliek trijstūrī vai pusaplī tai pašā roku aptvērienā; meitas sadotās un arī brīvās rokas paceļ galvas augstumā.

Videji rit. 1 Strauji

1 *mf* 2 *mp* 3 4 *mf* 5 6 7 *mp* 8 9 *mf* 10 11 *cresc.* 12 13 *f* 14

2

15 *mf* 16 *f* (Fine) *mp* 18

19 20 21 *mf* 22

3

23 24 *Dal* 25 *P*

26 27 28 *p* 29

1. 2.

30 *mp* 31 32 *f* *D.C. al Fine*